

30 sal peşda emre serhatja isanêda, dîrokê serê mîjdane fîrqa balşevîka, iro em serkarîje dîrok lî mîxubîqet u serkarnî sotsialistije zê serê pîare dînjaje lî pîarîke.

(Bînera ruje peşîn)

dêrdêkêt sêqaqa bî xîstîna êjan. We caxê sê halîda bu teşkilête çîja, peşî hêmtîvêtera mîra mîsêr bu, wêkî ez salake xêbîtmî nav teşkilata Saratoveda. Wî caxî hêma Saratoveda hebun çêrge teşkilate gymrêh.

Te bîra mîn gîlîkî wa; te çem mîn zê fîrqa „Narodnaja Volja“ jêk, jek we caxê sêrîkî epeçê bu u gîlî dani peşja mîn, wêkî ez zê wanra kîtebêka euk dîrhêq agrîrijeda bînvîsîtm. Ez çêş mam, cewa, ez cewa karîm zê wera kîtebe bînvîsîtm, wêkî azî sotsial-demokratîtm tîştê ysa dîsbê? Ez zê wîra dîbezmî, jek nînê çabe dîdê ew, gêlo em dîrunî wan kîteba jek dîrhêq rêateda hatîna nevisare. Fîrçîja nav mî u wada hêma ewê, wêkî hîm dîxêvîtm nav palada, le em nav gîndîjada.

Bî dostî neviskarîja Iskraje, mîra mîsêr bu qawîn teşkilîtm, mîqabîlî oportunistî-ekonomîsta, esera u lîberal u faşîste majîn u bî wera tevajî em çîvjan dora teşkilatêka bî taktîkêka.

Dî nav xêbatîje çîda eşqêka be hasabê hebun bîr bî, teşkilata mîrkazî Tînnêbuna qanuna tevajîje, ysa zî tînnêbuna sêrkarîja mîrkazî qawîn, vsîrda weda hê zandîna u çêrge dîrêçe majîn xêbat qêlî dîhêrêh. Fêrî lazîm dîhat fîrqaêkê tîkmîl bî hêvra gredajî u qanuna înglîbdarîje qawîn, fîrqaêk ysa, wêkî bî rastîje înglîbdar bîja bî rastîje sêknîbîja lî ser

êylme Marksîstîje u karîbîja sêrkarî bîkra lî massa înglîbdar.

Hêzandîna înglîbdarîja pala zati bî massajî peşda dîlîst dîcu. Şêk tînnêbu, wêkî mî we wêxte çêng dabu sêr rezga înglîbdarîje. Ewa jêka gîşka zanîbu.

Lazîm bu bî dîste îtbar sêrkarî lî we fîrqaêk jêk kîvîşî buvu sêrkarîje bîkê lî teşkilatê înglîbdar. Sêba we jêkê zî lazîm bu mîrkazêka bî rîhe marksîstîje qawîn, jêk karîbîja qawîza xîyêda xîyêlî kîra sêrkarîja tamamîja teşkilatê înglîbdar u yzêkê fîrqa.

Aha sêba sê bu, wêkî xêbatîkare çîda bî sêrî, gîşka zî bîgêrî da wî gîlî, jek dîrhêq teşkilatîrijeda dani hêmtîvêta dîda Vladimir îllîc, dani peşja hêmtîvate.

Saxê qawîmîandîna hêmtîvate ku ronajî dît kîteba Lenîm, bî nave „Sê bîkîm“-e, we kîtebeda bî tamamîja qîlafate xîyê hatîbu danîm pîrse teşkilatîja fîrqa, mî sîlav lî plana Lenîm kîr dîrhêq hîmdanîna fîrqa êgîlî.

Mî fêhm kîr, wêkî teşkilatî tevgeredajî bî dîsîplîna xîyê hêvda kîlajî u neîkî massa profîtvaqî înglîbdar sêknî, ja ku qawîn mîqabîlî oportunistîje u bî ruhe marksîstîje tîkmîl gîlêkî fêrza. Ve dîrêçêda Lenîm dî tezîse xîyêda re frê vêkîr peşja paled înglîbdar.

Bêrî hêmtîvata dîda mî nasîja xîyê da êmre fîrqaêdî înternasionala dîda, wedere gîlê tîştî lî mî xîyêş nêhat.

Mî ysa tîxîmîm dîkîr, wêkî fîr-

qa sotsial-demokrata eşkolajî ujîmîştî bîrêşbunê u parlamentarîzmê bunê, wêkî zê dîste wan naje massa bîr bî tîbîje înglîbdarîje bîbîm, wêkî ew dî nav masajêda tîrbête sînsîfîje dîrbaz nîkîm. Mî lap bî tîhrêkî bîşqê fêhm dîkîr borçê yzve fîrqa, le ewa borçî nav praxîtika fîrqa Evropajêda lap bî tîhrêkî başqêbu. Sêva mî hêr yzvekî fîrqaêk gîrêk peşî xîyê bîbrana ew massa, jek ew dî navda dîxêvîtm. Hêr yzvekî fîrqaêk gîrêk hêr wêxta şêrdar bîja sêva rast dîna qîrara fîrqa. gîrêk ew bîjan u înglîbdar bîja, le lî wêlata dîrêkê fîrqaêdî înternasionala dîda tîne rudînsîtmî çîyate rumêdarda, hêr ce mî lî zor got çem wan tînnêbu.

Delegata kîvîşî dîkîrîm sêba parlamenta- lî wedere hêr jêk zê wan ke ku dîl bîkra karîbu bîkîta nav fîrqa sotsial-demokrata wedere ew bî we jêkêda kîtibun, wêkî bî rîqema zedê kîm fîrqa

xîyê, le lî çem mî ewa jêka tînnêbu, hêr kîs zu-zu nîkarîbu bîkîta nav fîrqa mî.

Mî dîdît sê dîqawîtm lî çîja, cewa komed başqê, je ku lî ty çîja hêq nêbubun cewa kom, jek dî çîvateda mîlûmetî dîdan bî nave sotsial-demokrata, mî dîdît, wêkî dîrêçe ysa bîr bî nêbarêşbunê dîbîrîm şîxyel, bîr bî lî hêv xîstîna teşkilatê înglîbdar dîbîrîm gîlî. Ewa dîrêçana bî mî, fîrqaêjîje, çêrge tamamîja xîyêva êjan bu, em bî mîrdî dîcun lî peşî Vladimir îllîc Lenîm. Le we caxê Plexanov dîrhêq qanunîna fîrqa lî sêr nîqîtkî ewîtm hîççeta peşdahatîda gîlî wa datanî, wêkî ew hatîje hêmtîvate ve dîrêçêda ty tîvdarêka wî tînnêbîje, le ewî êjan dîkîr, wêkî zê hîççeta nîşan dîda, wêkî Lenîm lî hêr hêqîje jê, loma zî Plexanov ve caxê dîste xîyê bîlînd kîr sarva plana Lenîm.

F O R Z

Mîhîja Têlîne sêdre çewra gy da Mî o hov. Bekîrro, sêdre Tîb, Çewra, tîmidare Gêlîje Lergîra, tîmidare Kîlêşbêge Basora, tîmidare Zîrbo lîmajîra (Nêbo), sêdre Şîmîrîna Bîsîra

Bînvîsîtm: 1. Gînde wada sêqa nan hatîje sîmîn u kîtîne, plan sêqa hatîna qêdandîne.

2. Plane hîkmate wê sêqa qêdandîje?

3. Gînuda hun sêqa „Rîja Têze“ dîstîtm.

4. Bona vîkîrîna mîkteba, nîhada wê çê sê xêbat kîrîje? (bîrêvîkîrîna şagîrtî, tîzêkîrîna mîkteba, hazîrîkîna şewate zê boî mîkteba).

„Idara Rîja Têze“

GIHE WƏXTEDA BƏDƏN BƏRƏVKƏRNE, PESDA BƏVƏN XWƏJIKƏRBNƏ

HƏJWANƏT, WANƏ BE DƏBƏR NƏHELƏN

M. Aslanjan.

Əm giha ysa bəvəbn u lod kən, wəki ze təstək ynda nəbə

Hinbun-zanbuna əylmə nişan dəbdə, wəki bəs ninə ky dəbr zəf u bol bə, le lazəmə, wəki dəbr baş u rənd bə. Lazəmə cənina gihe we wəxte dəst pe kən, cəxə ky şinajl kyllik wəddəbn, cəmkı gihe we wəxte pakə. Le hənə çərgək nəhi, je ky dərəng dəst pe cənina gihe dəkən, bona we əl giha pak nəbə, səwa we ky kyllik hək dəbn, dəkəbn ərdə, giha əl hək dəbə.

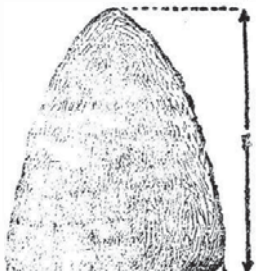
Cəxə ky giha dərəng dəkəbn, gihe nərm u pak hək dəbə u xrav dəvə, şinajə nəlazəmə əl toxmə xwə dəkəbn u bə we jəkə wəxtək şunda gihe nəpak u nə lazəmə cəjir u mergada zədə dəkən.

Gihe təzə, je şin bə 70—80% əwə, gərək giha ysa be bəvəkrne u həkkrne, wəki həkkrne şunda, nav gihe 14—16% nəmajl bəminə. Hərke giha əl zəf hək kən, əw xrav dəbə.

Wəki giha zəf hək bəbə, qəjate wi kem dəbə u zəf zu əwə giha hur dəbə. Əgər gihiyə zəf nəm bə, wi cəxl nav gihe dəkənterlə zədə dəkən u zəgare dəkən.

Dərəçə hək buna gihe əm dəkən bə çurəkli həsa pe bə həkəbn, əm həkəbn qəwəşək giha dəkəbn wəki xəkəşək zə gihe te, demək giha hək bujə u əm dəkəbn top kən. Bona həkəbn gihe, əm təm-təmə ləsa wəddəgərənə ky zu hək bə. Lazəmə nənə giha zu-zu wəddəgərənə, cəmkı wəxte wəddəgərənə kyllik u bəlgə gihe hur dəkən u zə dəkəşən.

Wəxte kə giha dəkəbn (dəbrun), 2 3 səhət şunda cənd ləsa cəg həv dū bəvəzn, bəra ysa

bəminə rəzək, zə we şunda ləsa top kən sər həvdu u cəkən pəylula hətəni giha rənd bə həkda xwə hək dəbə.

Pəylule gihe gərəkə ysa qyba cəkən, wəki wəxte kə baran bəbarə av sər pəyluleva dərbəzi ərdə bə, dərbəzi nav pəylule u giha nəbə, xrav nəkə.

Wan nəhiyədə, ky zəf baran te, bə çurəkli başqə əwana gihe hək dəkən; əwana cardaxa cəkəbn u sər wan cardaxa əl gihe hək dəkən. Bə çurəkli başqəzi giha hək dəkən, əw çurə dəkəbn dərbəz kən nəhiyə Aqəbabağə u Lorijə. 3 metr drezajl dara ərdədə dəkəbn u sər wanda dəkəbn caw, giha sər wi tək dəkən, paşə dara dəkəbn u caw tənə dəkəbn, bə wi çurəli giha rənd hək dəkəbn, cəmkı həkə alijə bənida əl gihe hək dəkə.

Sər cardaxə ysa da gərəkə məxsus hək kən gihe mənəbnik, wəki ynda buna wi həkə bəbə.

Wəxte giha pak bəvə dəkən, wi cəxl yndabuna wi dəkəhizə 15—20 sələfi, le wəxte xravda, yndabuna wi dəkəhizə 30—40 sələfi.

Cənina gəhe bə təməzi u bə

Planə xyəndəne, ja məktəbə gında dərəçə I u orte (lode 7 roz) sal 1933-34-a (ja Kyrgança, Tərka, Hunana u Asoria)

Nəvə	Nəvə pərtməta	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	Zəmanə də	7	7	6	6	6	5	4
2	Zəmanə Fəla	—	—	4	3	4	3	2
3	Mətematika	6	6	6	6	6	6	5
4	Zəmanə Urəsi	—	—	—	3	3	3	3
5	Dərsa zanbuna cəmətə	2	2	2	2	2	1	—
6	Tərbəq	—	—	—	—	2	2	3
7	Fizika	—	—	—	—	3	4	4
8	Kimla	—	—	—	—	—	2	3
9	Təbiət	2	2	2	2	3	2	2
10	Xəvətə politexnik	3	3	3	2	2	2	3
11	Çəqiz kəkəndəbn	—	—	—	—	—	1	1
12	Dərsa şəkəla	2	2	1	1	1	1	1
13	Kilam - sazəndi	1	1	1	1	1	1	1
14	Fizkultura (tərbija bədənə)	1	1	1	1	1	1	1
15	Geografija (zanəbuna dəkəjə)	—	—	2	3	2	2	2
16	Dərsa talimə əskəriyə	—	—	—	—	—	—	1
Təməri (çəmə we)		24	24	28	30	36	36	36

Koməkdare Kom. Ronkəje T. Muşənjən
Sərkəre sekt. metoda M. Sañtroşjan

Hələ kəcərə xravə

Nəhiyə Kotajkədə zozana Aqmaqanədə 27 obə hənə, əwana gəşk əl kəcərəbn, he bə xwəllijəvə nəhətəne gredane, dəst pe nəkrənə əmre rənçbəriyə sotsialistijə.

Ləmə əl əwana gələk bəlonəzi u tənqasi kəkəndəbn u dəkəşinən alijə nanda u həkələtə majlə rənçbəriyədə, u ysa əl əwana nəkarəbn pəşdə bəvəbn u zədə kən xwəllikərnə həjwanə—cəmkı xwəllijəvə nəhətəne gredane u dəbra wan tynnə.

Lazəmə Komisarlatə Xwəllijə Fəlistanijə wan kəcərə gındada çə kə, bə xwəllijəvə bədə gredane, wəki axərlijədə bəg wan tənqasijə nəsekəne.

Məmədə Məməd

Nəvə kəcərədə mə ləkə nə danə hazəkərnə

Nəvə kəcərə nəhiyə Təllinə hətə pələ hənə ləkərnə nəhət bun sazəkərnə.

Zə bona sazəkərnə ləkərnə komisarjətə ronkəjə Fəlistanə cadər (kon) sand bu, le əwana (nəhiyə) əw cadər nədəbn xəvətə; sər həvda həşt bun.

Aqrijə disa bə saja brigada komisarjətə ronkəjə əw cadər hətəbn xəvətə. Brigad gəvə ky cu nəhiyə Təllinə pəra-pəra dəst pe kər dərəq sazəkərnə cadər u rəstijə zəxtəkli kəndə hər təkst hətə qəndəbnə.

Nəvə nəvə kəcərə kyrgançadə həkərə əl hətə vəkərnə ləkərnə Brigadir Əskə Bəso.

Təvgredanə Hykmətə Şəwre u Rome qəjim dəkə

Xəbərdağə sərkarə delegasiə Rome — Çəvdəd Kərim bəgə

Wəxte xəbərdağə Kərim bəgə həkda got: — Təvgredanə mə u hykmətə Şəwre bə həvra qəjimə. Zə we təvgredanə jək əl hətəbn cəjijə fizkulturnikə həkə mullətəbn. Fizkulturnikə Rome gələk təkst hin bun zə fizkulturnikə Hykmətə Şəwre. Əm we nətənə, wəki cə ky fizkulturnikə mə zə Hykmətə Şəwre həkəbn, we bə nav fizkulturnikə Rome bəla kən.

Xən zə wan gijə zərnə Çəvdəd Kərim bəgə hək əl dha dəkə: — Mə zə təşkilatə Hykmətə Şəwre gələk əl kən dit, zə boj we əl əm razibun u hykmətə xwə ilan dəkəbn (əlam dəkəbn).

